

овом временском дејству одлука, могуће су две различите ситуације: прва, да одлука уставног суда важи, отпочне да делује од момента стављања ван снаге спорног акта или од момента њеног објављивања па надаље, и то би било тзв. дејство *ex nunc*; и друга, да одлука важи и примењује се и на правне односе (засноване на неуставном акту) настале пре доношења касаторне одлуке и то би било тзв. дејство *ex tunc*. Које ће од ова два решења бити примењено, зависи од врсте акта који се касира, какво дејство производи касирање закона или другог прописа на акте који се на њима заснивају, како се одражава једно или друго правило о дејству одлука на заштиту права и интереса грађана и у којој се мери ова правила доследно спроводе и каква су одступања од њих. При томе се полази од најједноставније ситуације да би одлука уставног суда требало да делује *ex nunc* онда када се њоме укида неки акт, а да делује *ex tunc* онда када се њоме поништава или анулира неки акт. У прилог деловања одлука уставног суда од њиховог објављивања па на даље, истиче се аргумент да то одговара правној сигурности и јача ауторитет закона, док се повратно деловање одлука уставног суда оправдава разлозима правичности која налаже да се неуставан закон третира као такав и пре доношења одлуке суда и да треба подједнако да се штите интереси свих грађана који су погођени применом неуставног закона или другог прописа. Примена једног или другог решења у погледу деловања одлука уставног суда зависи и од усвојеног система нормативне контроле аката. У систему децентрализоване контроле уставности коју врше редовни судови одлуком се констатује да је закон (или његов део) ништав јер је супротан уставу и та констатација неуставности има ретроактивно или повратно дејство, што значи да се узима да је такав закон ништав од свог доношења. У систему централизоване контроле уставности коју врше уставни судови ситуација је сасвим другачија и ту се полази од принципа да закон (или неки његов део) није ништав од свог доношења, дакле да је важио и важи све до доношења одлуке уставног суда која укида важење таквог закона и такав закон више не важи, али тек од објављивања такве одлуке па надаље или убудуће. Од овог правила да одлука уставног суда укида важење неуставног закона од момента њеног доношења, односно објављивања, па на даље, у неким земљама има и изузетака.

Тако у Аустрији (по Уставној реформи од 1929. год) Уставни суд може својој одлуци да да ретроактивно дејство уколико је поступак оцене уставности закона покренуо Управни или Врховни суд земље а такав